

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**تبیین فرآیند حمایت اجتماعی در مادران با تجربه فقدان جنینی –
نوزادی**

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی در رشته بهداشت باروری

نگارنده:

پروین شهری

استاد راهنما:

دکتر سیده فاطمه واثق رحیم پرور

چکیده

مقدمه و هدف:

علیرغم بهبود در کیفیت مراقبت‌های مادران، مرگ و میر جنینی- نوزادی همچنان به طور شایع رخ می‌دهد و هر سال بر زندگی هزاران زوج تأثیر می‌گذارد. فقدان پری‌ناتال برای والدین رویدادی ویرانگر با پیامدهای نامطلوب جسمی و روانی- اجتماعی دراز مدت است که می‌تواند با تجارب حمایتی نامناسب تشدید شود. لذا مطالعه حاضر با هدف تبیین فرآیند حمایت اجتماعی در مادران با تجربه فقدان جنینی- نوزادی انجام شد.

روش: پژوهش کیفی حاضر به روش گراند تئوری نسخه کوربین و اشتراوس نسخه (۲۰۱۵) در سالهای ۱۳۹۸-۱۴۰۱ انجام گرفت. محل انجام مطالعه مراکز بهداشتی درمانی شهر اهواز بود. مشارکت‌کنندگان ۲۰ مادر با سابقه فقدان جنین و نوزاد، ۴ نفر از اعضای خانواده (۳ همسر، ۱ خواهر) و ۳ تن از پرسنل بهداشتی درمانی (۱ پزشک و ۲ ماما) بودند و در مجموع ۲۸ مصاحبه با ۲۷ مشارکت‌کننده انجام شد. جهت جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه نیمه ساختاریافته، یادآوردنویسی و یادداشت در عرصه استفاده شد. نمونه‌گیری در آغاز بصورت هدفمند و سپس با هدایت داده‌ها و طبقات در حال شکل‌گیری به روش نظری انجام شد. آنالیز داده‌ها به روش مقایسه مداوم صورت گرفت.

یافته‌ها: عوامل زمینه‌ای حمایت اجتماعی در سوگ پری‌ناتال متشکل از نادیده‌انگاری فقدان در نظام سلامت، مراقبت کارا و موثرکادر درمان، عدم حمایت همسر، حمایت همسر، بستر حمایتی نامساعد اطرافیان، محیط حمایتی پیرامون فرد بود و فرآیند این حمایت "زمزمه‌های شروع مصیبت"، "در حصار انگاره‌های ناصواب دیگران"، "خویش‌بانی" و زندگی در لوای فقدان" را شامل می‌شد. فرآیند حمایت اجتماعی با درک خبر فقدان شروع شده و بعلت فقدان جنین- نوزاد فرد در معرض انگاره‌های ناصواب دیگران واقع می‌شود و برای حفظ و صیانت خود از راهبرد خویش‌بانی استفاده می‌کند. در نهایت همه زنان زندگی در لوای فقدان را ادامه می‌دهند. عوامل زمینه‌ای بطور مثبت و منفی بر خویش‌بانی و زندگی در لوای فقدان تأثیر می‌گذارند.

متغیر مرکزی پژوهش تحت عنوان "خویش‌بانی" در پاسخ به سوال اصلی از طبقات منتج شده، ماهیت و چگونگی حمایت اجتماعی در زنان با تجربه فقدان را بیان نمود. این طبقه کلیه طبقات را بهم ارتباط داده و پدیده مورد مطالعه را توضیح داد.

نتیجه‌گیری: فرآیند حمایت اجتماعی وابسته به عوامل زمینه‌ای است. مادران پس از فقدان از دریافت حمایت محروم هستند. لذا آنان در شرایط فقدان برای مواجه نشدن با عدم حمایت و یا حمایت ناخوشایند دیگران از طریق رویکرد خویش‌بانی می‌توانند خود را حفظ و به زندگی در لوای فقدان ادامه داده و با آن سازگار شوند. بطور کلی شناسایی این فرآیند، عوامل زمینه‌ای مرتبط و پیامدهای حاصل از آنها در جهت حل آنها و تسهیل فرآیند دریافت حمایت اجتماعی ثمربخش خواهد بود.

کلمات کلیدی: حمایت اجتماعی، مادران، فقدان جنینی- نوزادی، گراند تئوری

Teheran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery School

Title:

**Title: Exploring process of social support in women
who experienced perinatal loss**

**A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for
Doctor of Philosophy (PhD) Degree
in
Reproductive Health**

**By
Parvin Shahry**

**Supervisor
Dr. Seyede Fatemeh Vaseg Rahimparvar**

2022

Abstract

Background: Despite improvements in the quality of maternal care, fetal-neonatal deaths still occur frequently and affect the lives of thousands of couples every year. Perinatal loss is a devastating episode for parents with long-term adverse physical and psychosocial consequences which could exacerbate by unfavourable support experiences. The current study carried out for exploration of the process of social support of women with perinatal loss experiences.

Methods:The current qualitative research was conducted using the grounded theory method of Corbin and Strauss version (2015) in 2019-2022. The setting of the study was Ahvaz health centers. Participants were 20 mothers with history of perinatal loss, 4 family members (3 spouses and 1 sister) and 3 health care providers (1 obstetrician, 2 midwives) and overall 28 interviews carried out with 27 participants. Semi-structured interview, memo writing and field note was applied for data collection. The recruitment was initially purposeful sampling then gradually as the data collection proceeded and the categories emerged, theoretical sampling was applied. Data analysis was done through constant comparison of data.

Results: Contextual factors of social support in prenatal loss was including “lack of attention to the loss in the healthcare system”, “Efficient and effective care of the medical staff”, “lack of husband’s support”, “husband’s support”, “supportive environment around”, “unfavourable support of important others” and process of this support was included “beginning of the whispers of trouble”, “trapped by misconception of important others”, “self-help” and, “living with loss”. The main category of “self-help” was extrapolated in response to the main research question from the categories and elucidated the quality of social support in women with the experience of perinatal loss. The category of "living with loss" was the consequence of the social support process. This category played a central role in linking all other categories in explaining the phenomenon under the study. The process of social support starts with “beginning of the whispers of trouble” and loss of the baby expose the women to “trapped by misconception of important others”. Women use “self-help” strategy to preserve themselves. Utmost all women live with loss. Contextual factors positive or negatively affect “self-help” and “living with loss”.

Discussion: contextual factors shape the process of social support. Mothers following loss, deprive of receiving social support. They adopt a self-help approach to avoid more unpleasant experiences such as lack of or unpleasant support from important others”, so through that could protect themselves and survive a life in loss and deal to it. Generally, identification of this process, contextual relevant factors and the consequences would be helpful for facilitating social support process.

Key words: Social support, Mothers, Perinatal loss, Grounded theory